

Застосування лікарської рослини *Verbascum* в алопатії та гомеопатії

Лісовська К.П., Олійник С.В., Ярних Т.Г.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

tl@nuph.edu.ua

Вступ. Широке застосування лікарських засобів привело до таких негативних явищ, як фармакозалежність, лікарська непереносимість і, в першу чергу, алергічні реакції. Ці та ряд інших побічних ефектів небезпечні для здоров'я і життя людини і часто роблять неприйнятним лікування гострих і особливо хронічних захворювань методами алопатії.

Очевидно, що прагнення відповідати цим критеріям примушує сучасних лікарів все частіше звертатися до гомеопатії окрім традиційних напрямів медицини. Адже у разі використання гомеопатичного методу лікування, що оперує малими дозами лікарських речовин, позбавленими токсичного і алергізуючого впливу на організм, за принципом подібності, лікувальна дія є ефективною, максимально індивідуалізованою і, що саме головне, - безпечною, практично не викликає ніяких побічних ефектів у разі правильного підбору ліків.

Мета дослідження. Проаналізувати використання в алопатичній та гомеопатичній практиці рослинної сировини *Verbascum* для лікування широкого спектру захворювань.

Методи та об'єкти дослідження. Порівняльний аналіз даних літератури щодо використання лікарської рослини *Verbascum* в алопатичній та гомеопатичній медицині.

Основні результати. В якості сировини в алопатичній медицині використовують квітки рослини *Verbascum* (часто пелюстки віночка).

Сировина добре розріджує мокроту і застосовується як відхаркувальний і обволікаючий засіб. Пелюстки віночка широко використовують при кашлі і бронхіті.

В офіційній медицині європейських країн настій *Verbascum* використовується як протизапальний засіб при гінекологічних захворюваннях, спазмолітичний і знеболюючий засіб при зубному болі, при гіпертонічній хворобі і атеросклерозі.

У Німеччині та Великобританії він застосовується при ревматизмі, головних болях, невралгіях, трахеїті, гастриті, як потогінний і ранозагоювальний засіб.

Квітки (віночки сухі) *Verbascum* включені в Американську фармакопею (USP - 23), Німецьку фармакопею (DAW - 6), Індійську фармакопею 2000 р., Німецьку гомеопатичну фармакопею від 2000 р. (HAB - 2000) та багато інших фармакопей світу.

В стоматологічній практиці настій і відвар використовують як пом'якшувальний засіб, протинабряковий для полоскання порожнини рота при набряках ясен, гемостатичний при пародонтозі.

В акушерській практиці порошок використовується як ранозагоювальний при тріщинах бактеріального генезу. У Польщі, крім того, його призначають при болях в області шлунка і кишечника, невритах.

Свіжа квітуча трава *Verbascum* застосовується для приготування гомеопатичної матричної настойки. У гомеопатії вона використовується як ефективний відхаркувальний і пом'якшувальний засіб при захворюваннях верхніх дихальних шляхів (ларингіті, фарингіті, бронхіті, трахеобронхіті), а також для профілактики і лікування гострих форм грипу.

Показання до застосування *Verbascum* в гомеопатичній практиці:

1. Гострий риніт з вираженою закладеністю носа.
2. Ларинготрахеїт з грубим кашлем, що посилюється вночі.
3. Цистит, що супроводжується прискореним сечовипусканням.
4. Енурез.
5. Невралгія трійчастого нерву.
6. Артрит лівого гомілкового суглоба.
7. Сенсорна туговухість.

На сьогоднішній день фармацевтичний ринок України представлений обмеженим асортиментом препаратів у складі яких міститься лікарська рослина *Verbascum*.

В гомеопатії застосовують лише 2 комплексних препарати для альтернативного лікування кашлю, ларингіту та респіраторних захворювань. Настойка гомеопатична матрична *Verbascum* входить до складу таких комплексних гомеопатичних препаратів, як таблетки «Сандра», що застосовуються для профілактики і лікування грипу та інших простудних захворювань. Квітки *Verbascum* - складова частина бальзаму «Біттнер», який застосовується як загальнозміцнюючий та імуномодуючий лікарський засіб.

Висновки. Встановлено, що застосування лікарської рослини *Verbascum* в алопатичній та гомеопатичній медицині подібне (ефективна, як відхаркувальний і пом'якшувальний засіб при захворюваннях верхніх дихальних шляхів). Проте, фармацевтичний ринок лікарських засобів на основі *Verbascum* обмежений. Тому, розробка та дослідження гомеопатичних препаратів на основі *Verbascum* є актуальним та перспективним завданням сучасної фармації.

Список літератури

1. Марченко В. С. Гомеопатія – лечение без таблеток. *Bulletin of Medical Internet Conferences*. 2014. Vol. 4, Is. 5. P. 890.
2. Baumgartner S. Homeopathic basic research: state of research and quests for the future. *Homeopathy*. 2014. Vol. 103, Is. 1. P. 62–63.
3. Лекарственные растения. Справочник. Москва : ЮНБЕС. 2012. 320 с.